У зв'язку з цим підвищується значимість мовного курсу у ВНЗ І-ІІ рівнів акредитації. З цією метою, дотримуючись чотирьох змістових ліній, які пропонує Державний стандарт, включається ще одна – профорієнтаційна, яка поєднує загальноосвітні та професійні компоненти. Загальноосвітній аспект забезпечує виховання грамотної, освіченої людини, а професійний – формування спеціаліста певної галузі, здатного до ефективного спілкування та продуктивної праці.

Література

1. Інтерактивні технології навчання: теорія, практика, досвід: Метод. Посібник. – К. – 2002.
2. Мистецтво життєтворчості особистості. Науково – методичний посібник.: У 2-х ч. – К.: ІЗМН, 1997.
3. Унт И.Э. Индивидуализация и дифференциация обучения. – М.: Педагогика, 1990.
4. Формування особистості в умовах державності // Освіта. – 1999. – 20 грудня.
5. Глущик С.В., Дияк О.В., Шевчук С.В. Сучасні ділові папери: Навчальний посібник -К.: А.С.К., 2003. — 400 с.
6. Загнітко А.П., Данилюк І.Г. Українське ділове мовлення: професійне й непрофесійне спілкування — Донецьк: ТОВ ВКФ "БАО", 2004. — 480 с.
7. Культура фахового мовлення: Навчальний посібник / за ред. Н.Д.Бабич.- Чернівці: Книги ХХІ, 2005. – 572 с.
8. Мацюк З.О. Станкевич Н.І. Українська мова професійного спілкування — К.: Каравела, 2005.
9. Мацько Л.І. Кравець Л.В. Культура українського фахового мовленняНавч. посіб. — К.: ВЦ "Академія", 2007. — 360 с.
10. Токарська А.С., Кочан І.М. Українська мова фахового спрямування для юристів — К. : Знання, 2008. — 413 с.
11. Українськийправопис / НАН України, Інститут мовознавства імені О.О.Потебні; Інститут української мови — стереотип. вид. — К.: Наукова думка, 2003. — 240 с.

УДК **811.161.2**

Пац Л. І.

ЕТНОКУЛЬТУРНИЙ КОМПОНЕНТ В УКРАЇНСЬКИХ ПАРЕМІЙНИХ ОДИНИЦЯХ

Глибина змісту коротких стійких народних висловів уможливлює передачу найтонших смислових, емоційно-експресивних, художньо-образних та стилістичних нюансів. Реальні мовленнєві дії соціуму й окремого мовного індивіда зорієнтовані на певний спосіб життя та світосприйняття, що й визначає вибір мовних засобів для репрезентації внутрішнього світу етносу й довкілля, у межах якого він існує. Дослідники фразеологічного фонду схиляються до того, що «кожна епоха має фразеологічне відображення, і кожна епоха поповнює

паремійний фонд мови. Більше того, стійкі сполучення й фрази наділені унікальною здатністю концентровано представляти соціально показові ознаки часу [2, с. 33]. Саме цим і визначається актуальність запропонованого дослідження. Ми маємо на меті з'ясувати асоціативно-образну та етнокультурну специфіку українських малих паремійних форм – прислів'їв та приказок.

Українська фразеологія формувалася через соціальну свідомість широких народних верств і включає в себе багато етнозабарвлених елементів, що є обов'язковими для ідентифікації етносу. Етнічний менталітет українців ґрунтується на особливостях соціального облаштування та виробничій діяльності, що на теренах України споконвіку визначалась як сільськогосподарська. А оскільки «етнофразеологія повною мірою відбиває найважливіші елементи картини світу, являє собою систему, у якій закодована суттєва інформація про навколишню дійсність» [2, с. 296], то організувальним компонентом багатьох стійких словосполучень постає концепт 'праця'. Для українця праця завжди була мірилом найкращих людських чеснот, тому прислів'я й приказки, у яких стверджується, що усяка справа потребує певних зусиль, утворюють відкритий синонімічний ряд: *Без труда нема плода; Не терши, не м'явши, не їсти калача; Щоб рибу їсти, треба в воду лізти; Печені голуби не летять до губи.*

Сільськогосподарська праця як основа життя українського суспільства позначилась і на тих стійких висловах, що не стосуються трудової діяльності людини. Хлібороб чітко усвідомлює абсурд словосполучення *гречана вовна*, а тому *Наговорити сім мішків гречаної вовни* означає наговорити дурниць, нісенітниць.

Серед домашніх тварин, найменування яких стали компонентами фразеологізмів, в українському паремійному фонді домінують *віл, корова, кінь,* оскільки без них важко уявити давнє домашнє господарство селянина: *Шануй коня дома, то пошанує він тебе в дорозі; Корова в дворі – харч на столі;Не бійся дороги, були б коні здорові; Чорна корова, та дає біле молочко*.

Як бачимо, в українських стійких народних висловах відбита ментальність народу, його світоглядні позиції, особливості світосприйняття, а наявність у прислів'ях та приказках етнокультурних компонентів визначається особливостями та способом життя українського народу.

Література

1. Афоризмы, крылатые выражения, пословицы и поговорки / Сост. Волкова Карина. – Харьков, Белгород: Клуб семейного досуга, 2010. – 238с.

2. Назаренко О. Національно-культурні особливості семантики українських фразеологізмів / О. Назаренко // Лінгвістичні студії: Вип.8. – Донецьк: ДонНУ, 2001. – С. 296-302.

3. Синельникова Л. Роль социальной мотивационной базы в формировании семантики фразеологизированных новообразований и расширение пространства паремии / Л. Синельникова // Paremie narodů slovanských II. – Ostrava, 2005. – С. 31-38.

4. Олійник І. С. Українсько-російський і російсько-український фразеологічний тлумачний словник / І. С. Олійник, М. М. Сидоренко. – К. : Радянська школа, 1991. – 400 с.

Тимченко А. О.

ЛІТЕРАТУРА СУЧАСНОЇ СЛОБОЖАНЩИНИ: ХУДОЖНІ ОСОБЛИВОСТІ КНИГИ ОЛЕКСАНДРИ КОВАЛЬОВОЇ «ОСІННЯ ПРОЩА»

Збірка сучасної харківської поетеси О. Ковальової «Осіння проща» – небуденне явище в слобожанській ліриці. Філософічна, історіософічна, гостроособистісна творчість авторки набуває в книзі ще більшої глибини, оприявнюються й нові риси поезії, що потребує уважного дослідження.

Книга стала об'єктом розгляду в кількох рецензіях. В. Бойко [2] високо оцінює поезію авторки, зауважує «воскову стиглість слова», «безперервний біль зростання слова», потужну енергією лірики, відвертість і щирість душі поетеси, «невідривність од природи та реалій людського буття», фіксує зв'язок творчості О. Ковальової з ідеалами В. Мисика й Г. Сковороди. Надзвичайно влучними є думки, висловлені В. Базилевським [1]. Автор, як і В. Бойко, говорить про вчителів «медитативного ладу», а також відзначає «свій час і вимір» філософії природи О. Ковальової: «філософеми Ковальової *осердечені*», а «пейзаж як філософія, видобування внутрішнього із зовнішнього – водночас і пейзаж серця». В. Базилевський висновує про натурфілософію, а частково й космогонію поезії О. Ковальової, «доторків до того, що вона ж сама найменувала безначальним, як і до розломів часу».

Найповніше намагається схарактеризувати збірку «Осіння проща» І. Мироненко [4]. Дослідниця, котра сама є неординарною поетесою, аналізує книгу колеги емоційно, додаючи до науково-публіцистичного стилю нотку театральності та ексцентричності. Авторка зауважує, що О. Ковальова інтуїтивно вибудовує збірку «за лекалом наукової доповіді – актуальність, проблемність, заперечення опонентам і власні аргументи, що розкривають головну тему» [4, с. 181]. Локалізована у «хронологічних рамках одного буття, що вже